

Parkinson en logopedie

Mensen met de ziekte van Parkinson kunnen in een vroeger of later stadium van de ziekte problemen krijgen met spraak, taal, stem, gehoor, kauwen en slikken. De logopedist is de deskundige op deze gebieden en kan u helpen om de verschijnselen te lijf te gaan.

De meest voorkomende problemen bij Parkinson doen zich voor op het gebied van de spraak. De verstaanbaarheid vermindert onder andere door een afname van de luidheid en stemkwaliteit, een afname van de articulatiebewegingen en een toename van het spreektempo. In een later stadium kunnen er problemen optreden bij het kauwen, slikken en de speekselcontrole. Ook een verminderde gelaatsexpressie / mimiek en minder oogcontact door een voorovergebogen houding zijn mogelijk. De oorzaak van al deze problemen is het stijver worden van de spieren (rigiditeit).

Werkwijze van de logopedist

Nadat u door uw huisarts of neuroloog naar de logopedist bent verwezen, zal deze een logopedisch onderzoek uitvoeren. Tijdens het onderzoek wordt nagegaan in hoeverre de verschijnselen bij u voorkomen. Afhankelijk van de resultaten zal de logopedist een behandeladvies geven dat is afgestemd op uw problematiek maar ook op de mogelijkheden van uw eventuele partner en/of mantelzorgers (familieleden, vrienden of bureu).

Logopedische behandeling

- **Spreeken**

De laatste jaren zijn er twee nieuwe therapieën geïntroduceerd ter verbetering van het spreken. Beide therapieën zijn kortdurend en intensief. In een periode van 4 tot 8 weken wordt gewerkt aan het verbeteren van de verstaanbaarheid.

- **Kauwen en slikken (eten en drinken)**

De behandeling van eet- en drinkproblemen gebeurt meestal individueel. Door de complexiteit van de problemen is het niet mogelijk om standaardoplossingen toe te passen. Een goede zit- en hoofdhouding komen vrijwel altijd aan bod, omdat deze zeer belangrijk zijn voor het verminderen van de kauw- en slikproblematiek.

- **Speekselcontrole**

Speekselverlies is een veel voorkomend probleem bij patiënten met de ziekte van Parkinson. Mogelijkheden om het speekselverlies te verminderen zijn: logopedische behandeling, medicatie toedienen om de speekselproductie te reduceren of de speekselklieren injecteren met botuline toxine.

- **Mimiek en gebaren**

Een gevolg van de ziekte van Parkinson is dat de spieren van het gelaat verstijven. Het gevolg is dat naarmate de ziekte voortschrijdt, emoties niet meer van uw gelaat af te lezen zijn. Ook het gebruik van gebaren, die voor de communicatie van belang zijn, kan verminderen. De logopedist kan oefeningen en adviezen aandragen om deze problemen te reduceren.

Specialisatie en vergoeding

De laatste jaren krijgt de diagnostiek en behandeling van parkinsonpatiënten veel aandacht binnen de logopedie. U kunt een logopedist vragen of hij of zij hierin gespecialiseerd is. Gespecialiseerde logopedisten vindt u niet alleen in ziekenhuizen, maar ook in revalidatiecentra, verpleeghuizen en eigen praktijken. Logopedie zit in het basispakket, d.w.z. dat de behandeling wordt vergoed.

10 feiten over Parkinson en logopedie

1. Mensen met de ziekte van Parkinson kunnen in een vroeger of later stadium van de ziekte problemen krijgen met spraak, taal, stem, gehoor, kauwen en slikken.
2. De oorzaak van al deze problemen is het stijver worden van de spieren (rigiditeit).
3. Een logopedist geeft adviezen en oefeningen om beter met deze problemen om te gaan.
4. Tijdens een logopedisch onderzoek krijgt u vragen over uw klachten en wordt onderzoek gedaan naar o.a. kwaliteit en luidheid van de stem, articulatie, mimiek en speekselverlies.
5. Voor het verbeteren van de spraak worden twee therapieën gebruikt: LSVT (Lee Silverman Voice Treatment) en PLVT (Pitch Limiting Voice Treatment).
6. LSVT richt zich op het vergroten van de luidheid van de stem en daarmee de verstaanbaarheid. PLVT probeert de invloed van een te hoge spierspanning op het spreken te verminderen.
7. Een goede zit- en hoofdhouding zijn belangrijk voor het verminderen van de problemen met kauwen en slikken.
8. De belangrijkste oorzaak van speekselverlies is een achteruitgang van de activiteit van de slikspieren.
9. Iemand met de ziekte van Parkinson kan problemen ondervinden in de communicatie met andere mensen doordat de mimiek en gebaren verminderen. De logopedist kan hierin adviseren en oefeningen voorschrijven.
10. Als verstaanbaar spreken onvoldoende mogelijk is, kan het gebruik van communicatiehulpmiddelen zoals een spraakversterker of een communicator een oplossing zijn.

Wilt u meer informatie over dit onderwerp dan kunt u de uitgebreide brochure downloaden op www.parkinson-vereniging.nl/brochures